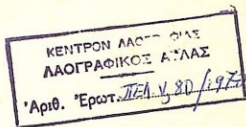

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκ. 1969 / 15-10-70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις).... *Κουνινά*...
(παλαιότερον ὄνομα : .....), Ἐπαρχίας *Αἰμαλείας*,
Νομοῦ *Αχαιοῦ*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Τεῖρνος*
Πουρομνικῶνδρος ἐπάγγελμα *Αἰδομαχίας*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Κουνινά - Αἰμαλείας*.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον..... *7*.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Τριῖνος Τριαν -*
Ιωαννίδουδρος.....
ἡλικία..... *7.5*..... γραμματικαὶ γνώσεις..... *Διφθομιῶν*.....
..... τόπος καταγωγῆς *Κουνινά*.....

Δ. *Τεῖρνος*..... *Μεσοφωκίας*..... *Στατάρ*.....
Πόντος..... *οροφωκίαν*..... *ἐν Κουνινῶν*

Α. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν προμινών; *Σε. βιδυρὸν προμινόν, αἱ περαιοὶ*
Λόρεσι, Περεμύρα, Σελισ, Βαγρῆα. Διὰ βοσκῆς Λόρεσι, Βουνόν.
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; ..... *Ε. ν. π. 27 αὐτῶν*.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
Ἀναῖμον. Εἰς. Γροβικῶν πρόκλη. μισ. Εὐαχίμ. Εἰς. φρονῶν.
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; ..... *Ο.Χ.Ι*.....

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; ... οἱ... ἀσχολοῦνται... ἀνέχον...

... ἀνέχον... ἐν γεωργίᾳ... ἐν ἀμφοτέρας...

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... ν. α. α.

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; ...

... Μόνον... ἀνέχον... μοναστηρίων... ἀνέχον... ἐν αὐτῷ... ἐν γεωργίᾳ... ἐν ἀμφοτέρας...

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασ-κατόροι κλπ.) ... ὁμοῦ... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

... οἱ... αἱ... ἐν... ἀνέχον... ἀνέχον...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; ... ἐν... ἀνέχον...

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; ...

Ἐχρησιμοποιοῦντο... ἐργάται... ἐποχικῶς... ἡμερομίσθιον... ἐν... ἀνέχον... ἐν... ἀνέχον...

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ...

Ναί... προήρχοντο... ἐν... ἀνέχον...

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... εἰς... ἀνέχον... ἐν... ἀνέχον...

εἰς Παναγιωτόπουλον, Μάξι... ἐν... ἀνέχον...

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται... ἐν... ἀνέχον... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρ-αματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ... ὁ... ἀνέχον...

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῆς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

με ζωϊκὴν κόπρον

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ..... 1923 - 24

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; 1935

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖται (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκευάσθη τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ;

Τὸ ἐξοικονομῶν ἐργαζομένη διότι ἐν ἑαυτοῦ κατεσκεύασεν τὸ ἴδιον δι' ὅσα τὰ χωράφια πρὸς τὴν ἐξοικονομῶν αὐτῶν

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον μετὰ τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. χερόνι 4. 7. 10.

2. 5. 8.

3. 6. 9.

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) 1950

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ . Δέν... αὐτοῦ... ἡ δὲ

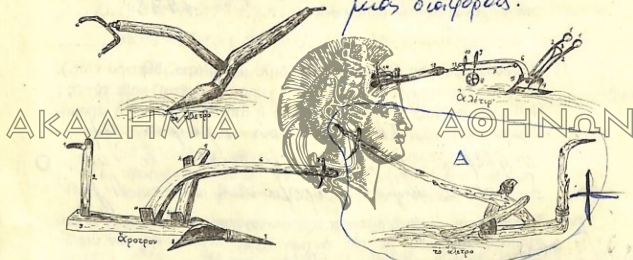
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....

5) Μηχανή ἄλωνιςμοῦ .....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .....

καὶτε μηχανὴ κατεσκευάζει μίανος ζῶν το
ξύλινον ἄροτρον ἢ το ἀγαροφειν αὐτὸ
το.κ. κενήτων τσούκων ἢ κ.β. ζομ. τσούραν. κ.

2) Ποία ἢ τὸ ἢ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον
σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
νιζόμενα ἐνταῦθα; ^ἢ ἢ ὡς τοῦ ἐνὸς τοῦ αὐτοῦ ὡς τοῦ ἑνός
μὲν διαφορὰς.

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶ-
ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν
ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11. ....
2.	7.	12. ....
3.	8.	13. ....
4.	9.	14. ....
5.	10.	15. ....

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραὶ, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῳσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

... Τὸ... ὕνι... τοῦ... ζυγίου... ἀρότρου... ἐκ... μίας...
μορφῆς... δι... ἀξ... ἢ... χωραφίδων...

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;... μικροῦ ζυγίου

6) ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ἐκ... σιδήρου

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

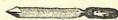
ὁ δένδ. β. μετὰ φ. ν. ἢ, β. μετὰ φ. ν. ἢ, ὁ φ. κεφ. ἢ, ξυλοφάι
ἀρίδι, ὁ φ. ἢ, ὁ φ. ἢ...

πριόνι

ἀρίδα

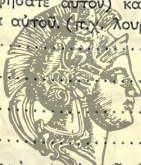
ρύνι ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι)

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) ; βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος *καὶ αἰγὰς βοὲς ἀφ' ὧν* ..
 β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *δύο καὶ ἑκατόντ' ἓν* ..
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἢ το (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *οὐκ ἀναγκαῖος* ..

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεῦλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

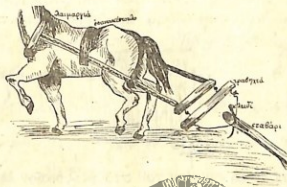
ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. ....
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *ζυγόν* ..
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *1930* ..

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; ..

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν, τὸ ἄροτρον. *τὸ α. ζῶον. φέρει... τὴν ζευγμάριον
τὸ ἐπαινωσάμενον... τὸ... ζευγμάριον... τὸ...
τὸ... αὐτὸν...*

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) υπαρέτης. Σημειώσατε ποῖα
ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. *τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν...*

*ζευγμάριον... τὸ α. ζῶον... τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν...
μαρτύρια... τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν...*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ εὐλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *Περνῶν... τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν...*

*τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν...
τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν...*

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηρὸν ἄροτρον...

*τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν...
τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν...*

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
ὄργωμα με σχοινί, τοῦ ὁποῦ τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

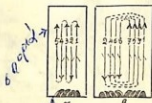
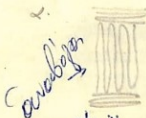
*τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν...
τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν... τὸ αὐτὸν...*

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερα) τὸ ὄργανο. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

αρχιμ. & το βιβλίο πωλείται σε μια
γ (βασίλειον - αινιγματική)

ἡ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χορᾷ εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκομῆ) εἰς λωρίδας (βλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμπες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ; ..... *εἰς λωρίδας*

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρὶς (ἡ σποριά) ; μὲ ἀύλακιάν ; ... *7. χωρὶς*

Εχωρίων... πρ. αὐτοῦ καὶ ἡ ἐκκλησία...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνθήκη νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων
δημητριακῶν μόνον, μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιεῖται
ἄροτρον ; ... Σὲν φρεῖται ... ἰσὺν δέν ἀνέβαινεν
ἡ γῆ ... ἔπει .....

to five

- 7) Ποιοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοξις τῶν αὐλάκων με τὰ ὑνί· καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. Η. ΔΙΑΝΟΞΙΣ ΤΩΝ ΑΥΛΑΚΩΝ
αὐτῶν ἤτοι πρᾶγμα... εὐχέμεθα... τοῖς ἀστέρι, δια-
να... ηγεύχον μέρω... τοῖς καδ.

μεν. εἰς ἡγορία. Εὐκριναν. εἰς ἀγροί, δὲ
 καὶ ἡγεῖσθαι ἡγεῖσθαι εἰς ἀγροί.

Εἰς ποῖα ὄργανα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων,
ἢ ἄλλων. *ἐν τοῖς ὄργανοις γίνεται βοσκήντων καὶ ἐν
τοῖς ἐρημαῖς ἐξουσιάζοντων*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημοτριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. 2. ὀργώματα: ... τοῦ πατρῶος ὀργωμάτων καὶ ἰσὺν... μέσων διβόλῃσιν... ἔπειτα ἰσὺν ἐξ ἰσὺν καὶ ἐξ ἰσὺν ἰσὺν... ἰσὺν ἰσὺν ἰσὺν... ἡ ἀντιπρὸς τὸν ἰσὺν ἰσὺν... ἰσὺν ἰσὺν...

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἄνωτέρω)

1. Եւրոպայի (Եւրոպայի մայրամասէն) Եւրոպայի Եւրոպայի
Եւրոպայի մայրամասէն Եւրոպայի մայրամասէն Եւրոպայի մայրամասէն...

- 3) Ὑπὲρ πόσα ἔτη δεόν νά ἀφεθῇ ἀσφαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρο-
νάπαιυσιν, διὰ νά σπαρθῇ κατόπιν σιταρί ηἷ ἄλλο δημητριακόν. *Ἐπεὶ*
δὲν ἔδωκεν ἀπάντησιν ὁ νόμος, ἐπὶ καὶ ἐκ χωράφι. Ἐπαρρησιάζομαι ἡ μάχ
ἡ γὰρ κρίσις, ὅτι δὲν εἶλον με τοῦ δωρεὰν εἶλον. —

- 4) Ποσα ὄργανα γίνονται διὰ καθὲ εἶδος καλλιτεχνίας (στίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; σῖτος 2. κριθὴ 2. ἀραβὸς 2. ψυχανθ. 2.
κεκοσμητ. 2. τῶν ἁνθιστίν.

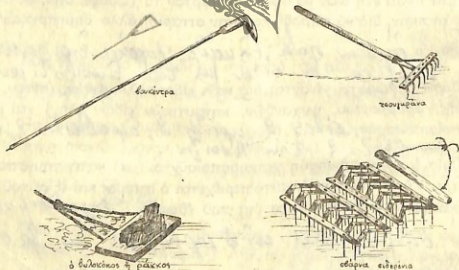
- 5) Ποια εργαλεία ή σκεύη χρησιμοποιούνται: α) κατά την σποράν.
π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *ἔχρησιμ. φοιτῶν*
ὡς βύθρον-δισάκι· αὐτὸ βάρβαρον μὲν ἀλλ' ὡς σφῆν
ἔστιν.

- β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρουΐτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

3.0 km

ураха. Гурларант. илрел. иан. Бивагере...

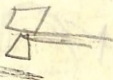
με ιερὰ καὶ ἑνὰ

— 10 —

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

δυνατότητα, κομμάτι, διαγράμμιση .....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

τὸν ζευγολάτην ἐβοήθη... ὁ διαγράμμις... ἐκτελεῖ τὸ διαγράμμιση .....

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους *τῶν ὀσπρίων... ἐκτελεῖται...*

ἐκτελεῖται... .....

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. *καρπὸς...*

καὶ γοιὸς... .....

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἑσπέρνουντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραχιές) καὶ ἄλλως. *ἐδιδόσαντο... ἐφυτεύοντο...*

ἐφυτεύοντο... καὶ ἐς αὐτὰς... .....

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

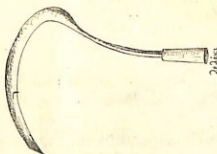
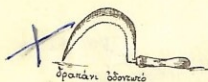
α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

δρεπάνι

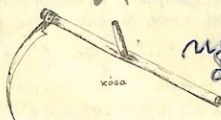
Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

κόψη

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).....

κόσσα καὶ δρεπάνι

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὀμαλὴ, ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). *οὐδοντωτή... κοσσοειδής... ὀμαλή...*

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; *ἡ χειρολαβή... τοῦ δρεπανοῦ... ὁ σιδηροῦς σκελετὸς... ἡ κόσσα... τοῦ δρεπανοῦ... κλπ.*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. 3... ⁷χρυσὸν... ⁷ἐν... ⁷χρυσόβαζο... ..

12 χρυσόβαζοι... 1... ¹ἀμφιδόρι... ¹καὶ... ¹²ἀμ-
φορία 1 δερμαίτι.

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; .....

... ¹ἐθέριζαν... ¹ἄνδρες... ¹καὶ... ¹γυναῖκες...
... ¹ἀνδρ... ¹ὑπάρχον... ¹αὐτὸν... ¹τοῦτον... ¹διὰ
... ¹μικρὸν... ¹παράγειν...

- 2) Πῶς ἡμεύοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ἐξοκτῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας οἰκονομολογίαν) .....

... ¹ἡμερομίσθιον... ¹με... ¹ἡμερομίσθιον...
... ¹ἡμερομίσθιον... ¹με... ¹ἡμερομίσθιον...
... ¹παροχῆς... ¹φαγητοῦ...

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λουντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αισθάνωνται
κόπωσην (δηλ., νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .....

... ¹ἔφερον... ¹γυναῖκα...
...
...
...

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

Αὐτὸν ἀρχίζον ἡμέραν... Τρίτην.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ... Ναι.....

- 1) Ὅσα ἀνθρώποις ἔχει ὁ σῖτον Μαρία.....
 2) Μαῖον... δεξὴν νὰ φέρειν ἀφ' ἑαυτοῦ νὰ πνῶν.....
 3) Τοῦ Ριζο... πρὸς ἑξῆς.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶδημον.

Μερίαν... ἓνα... μέρα...
 χωράφι... ἓ... ἡμέραν... ἀφ' ἑαυτοῦ
 ὁ... τοῦ... μὲν... ἑαυτοῦ

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

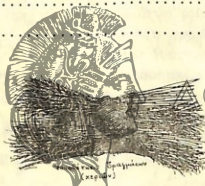
- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἐπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Τὰ... χερσὶν... ἐδεμάτιασαν...
 ἀφ' ἑαυτοῦ... καὶ... ἀφ' ἑαυτοῦ... ἐδεμάτιασαν...

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὥς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

τα χερόβοχα ἔδενε... ὁ δεμάτις μὲ δίον
 τα δεμάτια... τα ἔδενον... μὲ... δεματικὸν
 (αὐτὰ... δι' ὡστὶ... ἢ... βοῦρα... ἢ... ἐργαλεῖον)
 Ἄν... ἐχρησιμοποιεῖτο... ἐργαλεῖον...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συγκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συγκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

Ἀφίνοντο ἐκ τῶν ἰδίων θεσιν.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; Ἄνω το 1915.

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. . . . .

..... *Μαΐου* .....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. . . . .

..... *ἢ ἐξαγωγή ἐγένετο μὲ σκαπάνην*
ἢ αὐτόν. Σχεδίασε μὲ ἀνάστρον. .....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

1) Ἐθνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὴν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. . . . .

..... *ἢ ἐθνηθίζετο*
ἢ διατροφή μὲ ξηρὰ χόρτα, διότι ὁ σανὸς ἔχει ἀπο-
χίσει καὶ δὲ ξηρύνει πρὸ τοῦ ἐλθεῖν. .....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ πρῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). . . . .

..... *ἢ ἐθερίζετο μετὰ μάκρον μὲ κοβίδα*
καὶ δρέπανον. .....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας). . . . .

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
 ἔαν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρη-
 σίς του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

ὁ ἀλώνις εἰς ποσὸν εὐμενέως... ἄλλοι εὐμενέως με εὐμενέως
 ἀλλοτρίῳ εὐμενέως... ὁ ἔχων εὐμενέως εὐμενέως... ἔνα κερό-
 βοσκὸν εἰς τὸν εὐμενέως.

6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; Ἄνω μέγα
 ἱουλιαν... καὶ ἔργον... ἀπὸ... εἰς... ἀπὸ... εἰς...

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
 λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
 ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
 διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

καρπὸς... χωματάλωνο... καὶ... εὐμενέως
 ...εὐμενέως...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστὸν ἐτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
 ἀλωνισμού (π.χ. τοῦ χωματάλωνο : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
 ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
 χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
 καὶ ἀχύρων)...

ἡ ἐπισκευὴ τοῦ ἀλωνα... ἐπὶ... εἰς...
 δαπέδου... εἰς... εἰς...

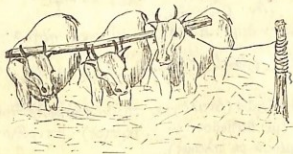
- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
 σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

ἐν... εἰς...

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
 ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον, τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

... Η... λαυα... ζώων... γινέλου... η... γα...
 .....
 .....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
 νιου ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στήγερός,
 στρούλουργας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Τὸ ἀλώνισμα... γινέλου... πρὸς ἀχυροποίησιν...
 οὐκ... διὰ... τοῦ... ἀλώ...
 φερομένων... γινέλου... τοῦ... ἀλώ...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλώνο-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλώνιου. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακοπύσσεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην. ; ... 8. π. μ. ...

μοι δεικνύεται ... 3. π. μ. ... 7. π. μ. ...
... 1. π. μ. ...

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δογκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): ...

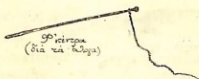
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχους ; ...

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). ...

... 1. π. μ. ... 1. π. μ. ...

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν ... *ἡ... ἐργασία... τοῦ... ἀπλώματος... ἐξέμελο... ζευγία... και... αὐτὴν ἔραν... ἡ ζωνιέλο... ἡ... ζευγία... μόνον.*

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἀχυρά ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

..... *λευγία* .....

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ τὰ τοῦ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τοῦτοαιηδες, καλούμενοι ἀλωνοφάτοι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βέδια ἢ ἀλογα καὶ ἀνελαμβάνον τὸν ἀλωνισμόν ... *Αἰγυλ...*

..... *σαν... αἱ... Βαλμάδες* .....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

..... *Υπῆρχον... χαρβύλα... μετὰ... κοπάνισμα... μετὰ... κοπάνισμα... μετὰ... ἐρίφισμα... ἐξ... κοπάνισμα* .....

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο ; πρὸσον μήκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; ... *Ὁ... κοπάνισμα*

ἐρίφισμα... διπλό... κατεσκευάζετο... ἐξ... ξύλου... κοπάνισμα... ἐρίφισμα... ἐξ... κοπάνισμα... ἐρίφισμα... ἐξ... κοπάνισμα... ἐρίφισμα... ἐξ... κοπάνισμα

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).....

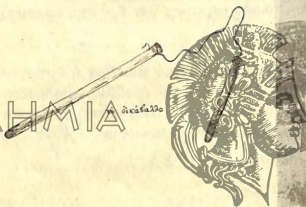
εἰς τὴν αὐλήν... διὰ τὸ... φακῆς, ρεβιθῶν, κλπ.

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο καμπύλῳ διὰ τὸ καὶ ἄνεμα
μικρὸν ἀπὸ δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν;.....

τοῦ καὶ δὲ ἀνέβαλλο... ἐπὶ τῶν...
αὐτῶν... μόνον... ἀνέβαλλο... ἐπὶ τῶν...
ἀνέβαλλο... ἀνέβαλλο... ἀνέβαλλο... ἀνέβαλλο...
ἀνέβαλλο... ἀνέβαλλο... ἀνέβαλλο... ἀνέβαλλο...

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .

[illegible]

- 22) Κατὰ τὸ ἀλῶνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐπιδραγοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἔλεγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν
συνορισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας; ... *Ε. φραζοῦντο. να.
διαφρα. φραζοῦντο. ὡς. ... Ε. φραζοῦντο. να.
φραζοῦντο. ἔχλυ. ἢ φραζοῦντο. φραζοῦντο. ... κ. !:
Διότι. να. φραζοῦντο. να. φραζοῦντο. ...*

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρήσις ἀλυσιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) ...

ΨΑΤΕ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΑΥΤΗΣ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα· (ἐν Αἰτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Με̐ πρῶτον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἀλλαχοῦ: δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ..... *οἱ δὲ ἀργαλεῖοι ἐξέχουσιν...*

[illegible]

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

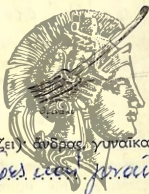
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Οὐ χαίρει ἀφ' ἑνὸς... εὐφραίνεται... ἔχει χαίρει...
 εὐφραίνεται... εὐφραίνεται...
 ἀνδρῶν... εὐφραίνεται... εὐφραίνεται...

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

Μὲ τὸ δισκίον, τὸ φτυάρι...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει) ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Λιχνιστὴς... ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ὡς ἰδιώτης... ἀμοιβῇ...

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλῶνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

ὡς βαρεῖ... καὶ... ὡς βαρεῖ...
 καὶ... χεῖρ... ὡς βαρεῖ...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλῶνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο ..... *δεν γίνεται... δεν ξέρουν...*

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

Η διαλογή γίνεται μετ' ἐξείας χειρὸς δριμύνι

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

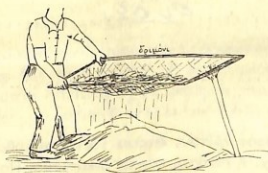
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινα· σαλιό· δερμάτινο

κόσκινα ἢ ἀνέμισμα

δριμόνι

νων μετ' ἐξείας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μετ' τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δριμόνι, δριμόνι, δριμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν ἡμητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

Γίνεσθαι καὶ διὰ σωρόν.....
καὶ μετέωρον.....

- 7) Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; .....

Οὐ καὶ μετὰ τὸν σταυρὸν εἰς σωρόν
ἐπικυρῶνται μετὰ τὸν σταυρὸν
ἐπικυρῶνται μετὰ τὸν σταυρὸν
ἐπικυρῶνται μετὰ τὸν σταυρὸν
ἐπικυρῶνται μετὰ τὸν σταυρὸν

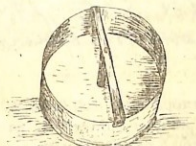
- 8) Ἄλλὰ ἔτι μὰ προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

ὁ δὲν

- γ'.1) Ποῖα ὄφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ὅλωνι π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ὅλωνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Εἰς τὸ ὄρνι· μαλέβαγρο· ἢ δευδὲν· μίσον
εἰς τὸ μισοβυρωναῖο· κυρταῖο· ὁ δευδὲν
ὀρθὸν· ἔρχετο, εἰς τὸ ὄρνι· ἢ μίσημα· ἔρχετο· μίσημα· ἢ τὸ ντε· εἰς· χαρὴν· ἢ τὸ 16 οἰ

μυσοκοίλε

κούπελος

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο,

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,

γ) τὸ χυφτιάτικο,

δ) τὸ αἰωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) .....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ·
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) .....

Εἰς τὸν ὄρνι· εἰς τὸν ὄρνι· εἰς τὸν ὄρνι· εἰς τὸν ὄρνι·

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Τὸ ἐγχευον... εὐκλειδῶν...
 ἐξ... ἰσχυρῶν... ἐξ... ἐξιδιμαῖ... χωρῶν...
 ἐν... ἰσχυρῶν... χωρῶν...

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

Ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου ἐγίνετο...
 ἐν... ἀγῶνι... ἐν... ἀγῶνι...

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

ὅχι

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσῳ χρόνῳ ;

Δ'. ΕΘΝΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Πύραι... ἀγῶνι... ἐν...
 ἐν... ἀγῶνι... ἀγῶνι...

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν· παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος ;...

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. δια τήν πυράν.
Τά κλέπτουν ; "Αν ναι, άπό ποιον μέρος ; .....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι είς κάθε τόπον δια κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι επικλήσεις, ξερκία, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα .....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερώς)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγίᾳς κλπ.) ....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ 'Ιούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

BAZIARION THE CAAAAOZ
ZANON AND. ZKONION KOYNINAZ

Прог.	153
Данн.	13

Sechster

Dr. Ross

Τὴν Αναμνηστικὴν Ἀδελφὴν
 Κέλρον ἔρευνῃς διὰ ἔργων καὶ
 Παιδαγωγίας.
 Ὡς ἐν τῇ Ἐκδοτικῇ Ἀποφ. Σχολῆς
 Αἰτιατικῇ
 εἰς Ἀδελφούς.

Er Kouvai lu 16-10-70

[illegible]

6 Δ 15/908

Γ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

ΓΡΑΝΑΠΙΣΤΑΚΟΠΟΥΝΟΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

'Acad. Hower.

Ελθέτω πρὸς

Στοιχεία συλλογής

Η συλλογή αυτή έγινε εν Κωνσταντινί.

Παραπομπές υπάρχουν οι ακόλουθοι κωδικοί:

1. Μάριος Παναγιωτόπουλος, έτη 78,
τέλειος Δημοδότης, γεννιέται εν Κωνσταντινί.
2. Χρυσός Τριανταφυλλόπουλος, έτη 75,
Δευτέρας Δημοδότης, γεννιέται εν Κωνσταντινί.
3. Γεώργιος Μωυσιάδης, έτη 70, αδόκιμος
Δημοδότης, γεννιέται εν Κωνσταντινί.
4. Μιχαήλ Σμαρτσίτσ, έτη 67, αδόκιμος
Δημοδότης, γεννιέται εν Κωνσταντινί.
5. Στυρίδης Τσούρεμης, έτη 65, αδόκιμος
Δημοδότης, γεννιέται εν Κωνσταντινί.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Γεώργιος Παναγιωτόπουλος, διδάκτορας.

Χρόνος έκδοσης της συλλογής Αυγ. 19^{ος}

Δεκεμβρίου 1969 έως 15^{ος} Οκτωβρίου 1970